

Datum van inontvangstneming : 09/09/2014

Zaak C-378/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

7 augustus 2014

Verwijzende rechter:

Bundesfinanzhof (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

8 mei 2014

Verzoeker en verweerder in „Revision”:

Tomislaw Trapkowski

Verweerster en verzoekster in „Revision”:

Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Sachsen

[Or. 1]

BUNDESFINANZHOF

BESLISSING

In het geding tussen

Bundesagentur für Arbeit – Familienkasse Sachsen –, [OMISSIS]

Verweerster en verzoekster in „Revision”

tegen

Tomislaw Trapkowski, [OMISSIS] Wuppertal,

Verzoeker en verweerder in „Revision”

[OMISSIS]

inzake kinderbijslag

heeft de III. Senat

[OMISSIS]

op 8 mei 2014 besloten:

- I. De procedure wordt geschorst.
- II. Het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

[Or. 2]

1. Moet in het geval waarin een in een lidstaat (Duitsland) wonende persoon recht heeft op kinderbijslag voor kinderen die in een andere lidstaat (buitenland) wonen bij een andere, van deze persoon gescheiden wonende echtgenote, artikel 60, lid 1, tweede volzin, van verordening nr. 987/2009 worden toegepast, zodat de fictie, op grond waarvan bij toepassing van de artikelen 67 en 68 van verordening nr. 883/2004 rekening moet worden gehouden met de situatie van het gehele gezin, alsof alle betrokkenen – vooral wat het recht betreft om deze bijslag aan te vragen – onderworpen zijn aan de wetgeving van de betrokken lidstaat en er verblijven, tot gevolg heeft dat het recht op kinderbijslag uitsluitend toekomt aan de in de andere lidstaat (buitenland) wonende ouder, daar het nationale recht van de eerstgenoemde lidstaat (Duitsland) bepaalt dat in geval van meerdere rechthebbenden op kinderbijslag, de kinderbijslag toekomt aan de ouder bij wie het kind daadwerkelijk woont?

2. Indien de eerste vraag bevestigend moet worden beantwoord:

Moet in de onder punt 1 beschreven situatie artikel 60, lid 1, derde volzin, van verordening nr. 987/2009 aldus worden uitgelegd dat de in een lidstaat (Duitsland) wonende ouder recht heeft op kinderbijslag naar nationaal recht, daar de in de andere lidstaat (buitenland) wonende ouder geen kinderbijslag heeft aangevraagd?

3. Indien de tweede vraag in de onder punt 1 beschreven situatie aldus moet worden beantwoord dat het verzuim van de in een andere EU-lidstaat wonende ouder om kinderbijslag aan te vragen tot gevolg heeft dat het recht op kinderbijslag toekomt aan de op het nationale grondgebied wonende ouder:

[Or. 3]

Vanaf wanneer moet ervan worden uitgegaan dat een in een andere EU-lidstaat wonende ouder het recht op kinderbijslag niet „uitoefent” in de zin van artikel 60, lid 1, derde volzin, van verordening nr. 987/2009, zodat deze kinderbijslag toekomt aan de op het nationale grondgebied wonende ouder?

M o t i v e r i n g

I.

De in de Bondsrepubliek Duitsland (hierna: „Duitsland”) wonende verzoeker en verweerder in „Revision” (hierna: „verzoeker”) is gescheiden van zijn voormalige echtgenote, die in Polen woont met hun zoon die in april 2000 is geboren. Tijdens de voor het geding relevante periode (van januari 2011 tot en met oktober 2012) ontving hij aanvankelijk een werkloosheidsuitkering. Van november 2011 tot en met 11 januari 2012 en van 1 tot en met 22 februari 2012 werkte hij in Duitsland in loondienst. Daarna ontving hij uitkeringen krachtens boek II van het Sozialgesetzbuch (wetboek sociale zekerheid). De voormalige echtgenote oefende in Polen een beroepsactiviteit uit. Wegens de in het Poolse recht bestaande inkomensgrens had zij tijdens de voor het geding relevante periode geen recht op Poolse gezinsbijslag. Zij heeft noch op grond van het Duitse recht, noch op grond van het Poolse recht om gezinsbijslag verzocht.

In augustus 2012 heeft verzoeker om kinderbijslag voor zijn zoon verzocht. Verweerster en verzoekster in „Revision” (hierna: „Familienkasse”) heeft dit verzoek bij besluit van 3 september 2012 afgewezen op grond dat naar Duits recht de moeder van het kind bij voorrang recht heeft om kinderbijslag te ontvangen. Het tegen dit besluit ingestelde bezwaar is afgewezen [OMISSIS].

[Or. 4]

Het Finanzgericht heeft het daarop ingestelde beroep gegrond verklaard. Het heeft de Familienkasse gelast om vanaf januari 2011 kinderbijslag voor de zoon toe te kennen. Het Finanzgericht was van oordeel dat verzoeker volgens het Duitse recht recht had op kinderbijslag. Hij woont in Duitsland, zijn kind leeft in een land van de Europese Unie. Voor de periode dat hij in loondienst werkte (van november 2011 tot en met februari 2012), volgt de toepasselijkheid van het Duitse recht uit artikel 11, leden 1 en 3, sub a, van verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 166, blz. 1; hierna: „verordening nr. 883/2004”), en voor de resterende tijd uit artikel 11, leden 1 en 3, sub e, van verordening nr. 883/2004. Daaraan wordt niet afgedaan door de omstandigheid dat de zoon bij zijn moeder woont. De in artikel 68 van verordening nr. 883/2004 bedoelde samenloop van rechten doet zich niet voor, daar de moeder wegens het overschrijden van de in het Poolse recht toepasselijke inkomensgrens geen recht op Poolse gezinsbijslagen heeft. De regel vervat in § 64, lid 2, eerste volzin, van het Einkommensteuergesetz (wet op de inkomstenbelasting; hierna: „EStG”) is niet toepasselijk, daar de moeder van het kind zelf niet voldoet aan de uitkeringsvoorwaarden van de §§ 62 e.v. EStG. Artikel 60, lid 1, tweede volzin, van verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels (PB L 284, blz. 1; hierna: „verordening nr. 987/2009”) leidt niet tot een andere beoordeling. Volgens de daarin vervatte fictie moet het gezin behandeld worden

alsof het zijn vaste woonplaats in Duitsland heeft. Daardoor kunnen echter geen rechten ten aanzien van derden ontstaan die verzoekers rechten beperken of uitsluiten. De regel vervat in artikel 60, lid 1, **[Or. 5]**, tweede volzin, van verordening nr. 987/2009 beoogt enkel te vermijden dat een uit het buitenland geïmmigreerde persoon zijn rechten verliest. Dit kan echter niet leiden tot een beperking of uitsluiting van het recht van een op het nationale grondgebied wonende persoon.

Tot staving van haar beroep in „Revision” voert de Familienkasse aan dat volgens artikel 11, lid 1, van verordening nr. 883/2004 degenen op wie deze verordening van toepassing is, slechts zijn onderworpen aan de wetgeving van één lidstaat. Volgens § 64, lid 2, eerste volzin, EStG wordt in geval van meerdere rechthebbenden de kinderbijslag betaald aan de persoon bij wie het kind daadwerkelijk woont. Overeenkomstig artikel 67, eerste volzin, van verordening nr. 883/2004 heeft een persoon recht [op gezinsbijslag] overeenkomstig de wetgeving van de bevoegde lidstaat, ook voor de gezinsleden die in een andere lidstaat wonen, alsof deze in de eerstbedoelde lidstaat woonden. Aanvullend bepaalt artikel 60, lid 1, tweede volzin, van verordening nr. 987/2009 dat voor de toepassing van de artikelen 67 en 68 van verordening nr. 883/2004, vooral wat het recht van een persoon betreft om uitkeringen aan te vragen, rekening moet worden gehouden met de situatie van het gehele gezin, alsof alle betrokkenen onderworpen zijn aan de wetgeving van de bevoegde lidstaat en er verblijven. Daardoor is dus niet enkel bepaald dat gezinsbijslagen ook moeten worden toegekend voor gezinsleden die in andere lidstaten wonen (geen woonplaatsvereiste), maar ook dat de in andere lidstaten bestaande feitelijke situaties moeten worden behandeld alsof het om feitelijke situaties in de bevoegde lidstaat gaat (gelijkstelling van feiten, zie artikel 5 van verordening nr. 883/2004). Aan degene die naar nationaal recht bij voorrang rechthebbende is, kan dus slechts kinderbijslag worden toegekend indien alle betrokkenen zich in Duitsland bevinden. Bijgevolg moet in het onderhavige geval overeenkomstig artikel 60, lid 1, tweede volzin, van verordening nr. 987/2009 worden verondersteld dat ook de **[Or. 6]** moeder van het kind met haar zoon in Duitsland woont. In dat geval komt zij echter overeenkomstig § 64, lid 2, eerste volzin, EStG bij voorrang in aanmerking voor de kinderbijslag, daar het kind daadwerkelijk bij haar woont. Daar de moeder en haar zoon niet bij verzoeker wonen, kan niet overeenkomstig § 64, lid 2, tweede volzin, EStG worden bepaald wie recht heeft op de kinderbijslag. Bijgevolg kan krachtens § 64, [lid 2, eerste volzin] EStG de kinderbijslag niet aan de vader worden uitbetaald.

Bovendien strookt de betaling van de kinderbijslag aan de ouder die krachtens de nationale bepalingen recht heeft op de kinderbijslag, ook wanneer deze persoon niet aan het Duitse recht is onderworpen, met de vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „EHvJ”). Aldus heeft het EHvJ in het op 10 oktober 1996 gewezen arrest Hoever en Zachow (C-245/94 en C-312/94, EU:C:1996:379) geoordeeld dat de echtgenote van een werknemer die aan de wetgeving van de ene lidstaat (de staat van tewerkstelling) is onderworpen en met

zijn gezin in een andere lidstaat woont, aanspraak op gezinsbijslag kan maken in de staat van tewerkstelling. Anders zou het recht op ouderschapsuitkering zijn afgewezen op grond dat geen van beide echtgenoten persoonlijk voldeed aan alle voorwaarden om voor dit recht in aanmerking te komen. In het op 7 juni 2005 gewezen arrest Dodl en Oberhollenzer (C-543/03, EU:C:2005:364, punten 61 en 62) heeft het EHvJ erop gewezen dat de omstandigheid dat de vader van een kind niet voldoet aan de in het Duitse recht bepaalde voorwaarden voor recht op bijslag niet relevant is voor de toepassing van artikel 10, lid 1, sub b-i, van verordening nr. 574/72 van de Raad van 21 maart 1972 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening nr. 1408/71. Het is niet vereist dat de beroepsactiviteit wordt uitgeoefend door de persoon die **[Or. 7]** persoonlijk recht heeft op gezinsbijslagen. Het volstaat dat het recht op bijslag in die staat is verworven door een van de ouders, in casu de moeder. Onder verwijzing naar dit arrest heeft het EHvJ in het op 7 juli 2005 gewezen arrest Weide (C-153/03, EU:C:2005:428, punt 32 e.v.) geoordeeld dat een Luxemburgse opvoedingsuitkering diende te worden geschorst ten belope van het bedrag van de in de woonstaat (Duitsland) vastgestelde opvoedingsuitkering, zelfs indien deze uitkering was verschuldigd aan de rechthebbende van de Luxemburgse bijslag en niet aan haar echtgenoot. Het EHvJ gaat duidelijk ervan uit dat niet enkel een onderscheid moet worden gemaakt op basis van de primaire en subsidiaire verantwoordelijkheid van de betrokken lidstaten, maar ook naargelang welke ouder daadwerkelijk recht heeft op de respectieve gezinsbijslag. In het verlengde van die rechtspraak heeft het EHvJ in het op 26 november 2009 gewezen arrest Slanina (C-363/08, EU:C:2009:732) geoordeeld dat in beginsel ook de in het buitenland wonende ouder zijn recht op gezinsbijslag krachtens de nationale wetgeving kan laten gelden. Met betrekking tot § 64 EStG volgt uit dat arrest dat de ouder die bij voorrang recht op kinderbijslag zou hebben indien hij in Duitsland zou wonen, dat recht ook zou kunnen laten gelden indien hij in een andere lidstaat zou wonen. In dit verband is het irrelevant dat dit recht daarvoor reeds in Duitsland bestond en nu enkel wegens een verhuizing naar een andere lidstaat ter discussie staat. Veeleer moet voor de beoordeling van de gezinssituatie ter vaststelling van de kinderbijslag vanaf het begin rekening worden gehouden met de in een andere lidstaat wonende ouder bij wie het kind woont. De regeling van § 64, lid 2, eerste volzin, EStG vindt haar rechtvaardiging in de omstandigheid dat naar algemene ervaring diegene die het kind onder zijn hoede heeft, ervoor zorgt en het opvoedt, de meeste onderhoudskosten heeft. Daarmee **[Or. 8]** moet ook rekening worden gehouden bij grensoverschrijdende feitelijke situaties. Bovendien kan het kind ernstig worden benadeeld indien de kinderbijslag principieel aan de in Duitsland wonende ouder wordt uitbetaald. Weliswaar bestaat de mogelijkheid om de kinderbijslag uit te betalen aan een andere persoon dan wie normaliter rechthebbende is („Abzweigung”), maar krachtens artikel 68, [lid 1], sub a, van verordening nr. 883/2004 brengt dit bijkomende en doorgaans omslachtige bestuurlijke procedures met zich mee. Die nadelen kunnen worden vermeden indien de kinderbijslag wordt betaald aan de persoon die krachtens [§] 64, lid 2, eerste volzin, EStG bij voorrang recht daarop heeft.

De Familienkasse verzoekt de verwijzende rechter het bestreden vonnis te vernietigen en de vordering af te wijzen.

Verzoeker vordert afwijzing van het beroep in „Revision”.

Hij is van mening dat de beslissing van het Finanzgericht juist is.

II.

De verwijzende rechter schorst de procedure in „Revision” [OMISSIS] en verzoekt het EHvJ krachtens artikel 267, derde alinea, VWEU om een prejudiciële beslissing over de in het dictum van de beslissing geformuleerde vragen. De beslechting van het geding hangt af van de beantwoording van de voorgelegde vragen.

1. Eerste vraag:

a) Naar Duits recht hebben personen die recht van vrij verkeer genieten en die in Duitsland wonen of daar hun gebruikelijke woonplaats hebben, krachtens § 62, lid 1, punt 1, EStG recht op kinderbijslag voor kinderen die in Duitsland, een lidstaat van de Europese Unie of in een EER-staat wonen of daar hun gebruikelijke woonplaats hebben (§ 63, lid 1, derde volzin, EStG). **[Or. 9]** Dat recht op kinderbijslag komt in eerste instantie toe aan de ouders, voor de kinderen waarmee zij in de eerste graad zijn verwant (§ 63, lid 1, eerste volzin, punt 1, § 32, lid 1, punt 1, EStG). Bovendien kunnen ook pleegouders, de echtgeno(o)t(e) of de homoseksuele of lesbische partner van de ouder of de grootouders recht op kinderbijslag hebben. Volgens § 64, lid 1, EStG wordt de kinderbijslag slechts aan één rechthebbende betaald, normaliter een van beide ouders. Wanneer de ouders samenwonen, wijzen zij onderling de rechthebbende aan (§ 64, lid 2, tweede volzin, EStG). Indien de ouders niet samenwonen, wordt de kinderbijslag betaald aan de ouder bij wie het kind daadwerkelijk woont (§ 64, lid 2, eerste volzin, EStG). Naar Duits recht kan de in één bedrag te betalen kinderbijslag niet worden verdeeld over meerdere rechthebbenden. Vanuit Duitse oogpunt moet ondubbelzinnig kunnen worden vastgesteld wie de rechthebbende is voor de kinderbijslag, daar de betaling aan iemand die geen rechthebbende is de Familienkassen niet bevrijdt van hun betalingsverplichting. Om die reden moet de vraag worden beantwoord wie de rechthebbende is voor de kinderbijslag. Indien enkel het Duitse recht van toepassing zou zijn, zou in het onderhavige geding de kinderbijslag aan verzoeker moeten worden betaald.

b) Verzoekers recht op kinderbijslag, dat in eerste instantie zijn rechtvaardiging vindt in het Duitse recht, kan wegens de toepasselijkheid van het Unierecht komen te vervallen. Volgens artikel 2, lid 1, van verordening nr. 883/2004 is die verordening van toepassing op onderdanen van een lidstaat, staatlozen en vluchtelingen, die in een van de lidstaten wonen, en op wie de wetgeving van een of meer lidstaten van toepassing is of geweest is, alsmede op hun gezinsleden en hun nabestaanden.

c) De omstandigheid dat de gescheiden echtgenote van verzoeker naar Pools recht geen recht op gezinsbijslagen **[Or. 10]** heeft, verhindert volgens de verwijzende rechter niet de toepasselijkheid van verordening nr. 883/2004, ofschoon in het onderhavige geding de gezinsbijslagen van verschillende lidstaten niet hoeven te worden gecoördineerd. Aldus heeft het EHvJ in het op 14 oktober 2010 gewezen arrest Schwemmer het coördineringsrecht toegepast, hoewel in het buitenland (Zwitserland) geen recht op gezinsbijslag bestond omdat die bijslag niet was aangevraagd en de gezinsbijslagen van verschillende staten bijgevolg niet hoefden te worden gecoördineerd (arrest Schwemmer, EU:C:2010:605).

d) Tot de materiële werkingssfeer van de verordening behoren onder meer gezinsbijslagen (artikel 3, lid 1, sub j, van verordening nr. 883/2004) en dus ook de Duitse kinderbijslag die krachtens het bepaalde in de §§ 62 e.v. EStG moet worden uitbetaald.

e) Krachtens artikel 11, lid 3, van verordening nr. 883/2004 is Duitsland verantwoordelijk voor de betaling van gezinsbijslagen aan verzoeker, zonder dat daarbij een onderscheid dient te worden gemaakt tussen de periodes waarin verzoeker in loondienst werkte en de periodes waarin hij werkloos was.

f) Volgens artikel 7 van verordening nr. 883/2004 kunnen, tenzij in die verordening anders is bepaald, uitkeringen verschuldigd op grond van de wetgeving van een of meer lidstaten of op grond van die verordening, niet worden verminderd, gewijzigd, geschorst, ingetrokken of verbeurd verklaard op grond van het feit dat de rechthebbende of de leden van zijn gezin in een andere lidstaat woont, respectievelijk wonen, dan die waar zich het orgaan bevindt dat deze uitkering verschuldigd is. Gezinsbijslagen zijn niet van deze zogeheten exportverplichting uitgezonderd, daar zij niet zijn vermeld in bijlage X van verordening nr. 883/2004 (zie artikel 70, leden 2, sub c, en 4, van verordening nr. 883/2004).

[Or. 11]

g) In artikel 67, eerste volzin, van verordening nr. 883/2004 is bepaald dat een persoon recht heeft op gezinsbijslag overeenkomstig de wetgeving van de bevoegde lidstaat, ook voor de gezinsleden die in een andere lidstaat wonen, alsof deze in eerstbedoelde lidstaat woonden.

aa) Volgens artikel 1, sub i, punt 1-i, van verordening nr. 883/2004 is gezinslid eenieder die als gezinslid wordt aangemerkt of erkend of als huisgenoot wordt aangeduid door de wetgeving krachtens welke de prestaties worden verleend. Bijgevolg staat het aan de bevoegde lidstaat om de eigenschap van gezinslid te bepalen.

bb) In de §§ 62 e.v. EStG is niet uitdrukkelijk bepaald wie gezinslid is. Deze bepalingen regelen voor welke kinderen kinderbijslag wordt toegekend en welke personen daar recht op hebben. Daarbij is het naar Duits recht irrelevant of de

ouders al dan niet gehuwd zijn. Aangezien de ouders van een kind individueel recht hebben op de krachtens §§ 62 e.v. EStG te betalen kinderbijslag, zijn zij gezinsleden, zelfs indien zij niet (meer) gehuwd zijn.

cc) In het arrest *Slanina* (EU:C:2009:732), betreffende de vraag of een persoon die met haar kind naar een andere EU-lidstaat is verhuisd recht heeft op gezinsbijslagen, wanneer dat recht volgens het recht van de voormalige woonstaat is verbonden met de plaats waar de belangen van de verzoeker zijn geconcentreerd, heeft het EHvJ in aanmerking genomen of het kind viel binnen de personele werkingssfeer van de destijds toepasselijke verordening (EG) nr. 1408/71 van de Raad van 14 juni 1971 betreffende de **[Or. 12]** toepassing van de socialezekerheidsregelingen op werknemers en zelfstandigen, alsmede op hun gezinsleden, die zich binnen de Gemeenschap verplaatsen. Uit het arrest blijkt niet waarom dit relevant zou zijn. In het onderhavige geding is de in Polen wonende zoon van verzoeker krachtens § 32, lid 1, punt 1, EStG diens gezinslid. Mogelijkerwijze volstaat dit voor het EHvJ om de personele werkingssfeer van verordening nr.883/2004 uit te breiden tot de gescheiden echtgenote van verzoeker.

h) Volgens artikel 60, lid 1, tweede volzin, van verordening nr. 987/2009 moet voor de toepassing van de artikelen 67 en 68 van verordening nr. 883/2004 rekening worden gehouden met de situatie van het gehele gezin alsof alle betrokkenen onderworpen zijn aan de wetgeving van de betrokken lidstaat en er verblijven, vooral wat het recht van een persoon om deze uitkeringen aan te vragen betreft. De voornoemde bepaling geldt bijgevolg ook wanneer enkel artikel 67 van verordening nr. 883/2004 van toepassing is. Die laatstgenoemde bepaling is volgens de bewoordingen ervan van toepassing, en meer in het bijzonder op verzoeker. Aangaande artikel 67 van verordening nr. 883/2004 wordt echter ook betoogd dat die regeling niet tot doel heeft om gezinsleden van een op het nationale grondgebied (Duitsland) wonende persoon een eigen recht op kinderbijslag naar Duits recht toe te kennen **[OMISSIS]**.

aa) Aangezien de gescheiden echtgenote moet worden geacht een gezinslid te zijn, moet – bij toepasselijkheid van artikel 67 van verordening nr. 883/2004 – worden verondersteld dat alle betrokken personen in Duitsland wonen (artikel 60, lid 1, tweede volzin, van verordening nr. 987/2009). Wegens de echtscheiding kan in het onderhavige geding **[Or. 13]** niet worden voorgewend dat de beide ouders en de zoon onder hetzelfde dak wonen. Veeleer dient te worden verondersteld dat de voormalige echtgenote van verzoeker samen met de zoon een eigen huishouden vormt, zoals het geval is in Polen. Bij die benadering kan § 64, leden 1 en 2, eerste volzin, EStG van toepassing zijn, waardoor de kinderbijslag aan de ouder wordt betaald bij wie het kind daadwerkelijk woont. Bij een voorgewende woonplaats van de gescheiden echtgenote in Duitsland zou zij bijgevolg recht hebben op kinderbijslag.

bb) Indien de fictie van artikel 60, lid 1, tweede volzin, van verordening nr. 987/2009 toepasselijk zou zijn, moet mogelijkserwijs nog een onderscheid worden gemaakt naargelang de ouders van een kind waarvoor kinderbijslag wordt aangevraagd, een huishouden vormen, zelfs indien zij, in het bijzonder wegens beroepsmatige activiteiten, geografisch van elkaar zijn gescheiden. In dat geval moet worden voorgewend dat bij een veronderstelde woonplaats van de andere ouder en het kind een gezamenlijk huishouden in Duitsland bestaat, wat tot gevolg heeft dat de ouders onderling de rechthebbende voor de kinderbijslag kunnen aanwijzen. Indien in een dergelijk geval de op het nationale grondgebied wonende ouder kinderbijslag aanvraagt op basis van het Duitse recht, ontvangt hij die enkel indien de andere ouder ermee instemt dat hij de primaire rechthebbende voor de kinderbijslag wordt. Bij ouders die geen huishouden vormen, moet daarentegen – zoals uiteengezet – worden voorgewend dat de in het buitenland wonende ouder in Duitsland samen met het kind een eigen woning betreft, wat tot gevolg heeft dat naar Duits recht enkel die ouder recht op kinderbijslag heeft.

i) Een uitlegging van de artikelen 7 en 67 van verordening nr. 883/2004 en van artikel 60 van verordening nr. 987/2009, waarbij de in het buitenland met het kind wonende ouder naar Duits recht **[Or. 14]** recht heeft op kinderbijslag, lijkt te sporen met het arrest van het EHvJ in de zaak Slanina. Het is juist dat in dit arrest is geoordeeld dat de naar het buitenland verhuisde persoon het recht op gezinsbijslag volgens het recht van het land van herkomst „behoudt”. In diezelfde zaak heeft het EHvJ echter geoordeeld dat het recht op gezinsbijslag naar Oostenrijks recht ook geldt voor de tijdvakken die volgden op het vertrek van de rechthebbende. Bijgevolg kan de omstandigheid dat de met het kind in het buitenland wonende ouder daar altijd al heeft gewoond, of pas naar daar is verhuisd nadat hij was gescheiden van de op het nationale grondgebied wonende andere ouder, niet doorslaggevend zijn voor de beslechting van het geding.

j) De omstandigheid dat artikel 68, [lid 1], sub a, van verordening nr. 883/2004 in de mogelijkheid voorziet de gezinsbijslagen bevrijdend te betalen aan die persoon die daadwerkelijk voor het kind zorgt, kan echter pleiten tegen een uitlegging van artikel 60, lid 1, tweede volzin, van verordening nr. 987/2009 op grond waarvan de toepassing van het Unierecht tot gevolg heeft dat het naar Duits recht gegronde recht van verzoeker vervalt. Door een dergelijke „Abzweigung” zou worden verzekerd dat de gezinsbijslag terechtkomt bij de persoon die de gezinslasten draagt. De Familienkasse heeft echter gewezen op de aanzienlijke administratieve last die volgens haar met een dergelijke procedure gepaard gaat.

2. Tweede vraag:

Indien de fictie van artikel 60, lid 1, tweede volzin, van verordening nr. 987/2009 van toepassing is en de gescheiden echtgenote bijgevolg moet worden behandeld alsof zij met haar zoon in Duitsland een huishouden vormt, rijst de **[Or. 15]** bijkomende vraag of de regel vervat in artikel 60, lid 1, derde volzin, van verordening nr. 987/2009 moet worden toegepast. Volgens die bepaling moet de

lidstaat waarvan de wetgeving van toepassing is (in casu Duitsland) „rekening houden” met een aanvraag om kinderbijslag die door de andere ouder is ingediend, wanneer een persoon die gerechtigd is om de gezinsbijslag aan te vragen dit recht niet uitoefent. Die regel veronderstelt duidelijk een hiërarchie. Een lager gerangschikte rechthebbende heeft het recht gezinsbijslag aan te vragen indien de hoger gerangschikte rechthebbende dat recht niet uitoefent. Naar Duits recht heeft in het geval van gescheiden wonende ouders echter enkel de ouder bij wie het kind daadwerkelijk woont recht op kinderbijslag. De ouder bij wie het kind niet daadwerkelijk woont, heeft geen recht op kinderbijslag, zelfs niet indien de ouder bij wie het kind daadwerkelijk woont de kinderbijslag niet heeft aangevraagd. Bijgevolg rijst de vraag of artikel 60, lid 1, derde volzin, van verordening 987/2009 tot gevolg heeft dat het nationale recht buiten toepassing moet worden gelaten voor zover daarin is bepaald dat het recht op kinderbijslag van op het nationale grondgebied wonende rechthebbenden samenhangt met de opname van het kind in het huishouden. Het is echter mogelijk dat artikel 60, lid 1, derde volzin, van verordening nr. 987/2009 het oorspronkelijke recht niet wijzigt en enkel leidt tot een wijziging op het punt van wie het recht heeft om de kinderbijslag aan te vragen. In het onderhavige geding zou dit tot gevolg hebben dat het verzoek om kinderbijslag, ingediend door verzoeker op basis van het Duitse recht, ertoe leidt dat de kinderbijslag niet aan hem, maar aan zijn echtgenote moet worden uitbetaald.

3. Derde vraag:

Indien artikel 60, lid 1, derde volzin, van verordening nr. 987/2009 aldus moet worden uitgelegd dat in het geval waarin de in een andere EU-lidstaat wonende ouder bij wie het kind daadwerkelijk woont, heeft verzuimd kinderbijslag aan te vragen, zowel het **[Or. 16]** recht op kinderbijslag als het recht om kinderbijslag aan te vragen overgaan op de ouder die op het nationale grondgebied woont, rijst de vraag vanaf wanneer dit het geval is. Naar Duits recht verjaart het recht op kinderbijslag na vier jaar. Wanneer de in een andere EU-lidstaat wonende ouder in eerste instantie verzuimt de kinderbijslag aan te vragen, waardoor de kinderbijslag krachtens artikel 60, lid 1, derde volzin, van verordening nr. 987/2009 wordt betaald aan de op het nationale grondgebied wonende ouder, dan heeft dit wegens het beginsel dat de kinderbijslag slechts aan één ouder moet worden uitbetaald, tot gevolg dat vanuit het gezichtspunt van de Familienkasse zij bevrijd is van haar verplichtingen ten aanzien van de in een andere EU-lidstaat wonende ouder, wiens recht op kinderbijslag vervalt door de betaling van de kinderbijslag aan de op het nationale grondgebied wonende ouder.

[OMISSIS]